Konutu Terk Etmeme Tedbirinde Gerekçe

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Anayasa Mahkemesi Birinci Bölüm	22.07.2026	İhlal

ESAS NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2024/61651	Anayasa m.19/3, CMK m.100, m.109/3-j, m.109/6, 6216 s.K. m.50

ÖZET

Tahliyede delil karartma ihtimali yok denilip kaçma şüphesi hiç tartışılmadan uygulanan konutu terk etmeme tedbiri ve gerekçesiz devam kararları nedeniyle tedbirin meşru amacı gösterilmediğinden kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı ihlal edildi; 125.000 TL manevi tazminat verildi.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/konutu-terk-etmeme-adli-kontrol-mesru-amac-aym-2024-61651/ →

Karar metni

Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası sisteminde yayımlandığı hâliyle aktarılmıştır. Heyet, raportör ve vekil adları derlemeye alınmamıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ BİRİNCİ BÖLÜM — KARAR

(Başvuru Numarası: 2024/61651)

Karar Tarihi: 22/7/2026

I. BAŞVURUNUN ÖZETİ

1. Başvuru; konutu terk etmeme şeklindeki adli kontrol tedbirinin hukuka aykırı olması nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

2. Başvurucu hakkında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının (Başsavcılık) 3/5/2018 tarihli iddianamesi ile terör örgütüne üye olma, resmî belgede sahtecilik ve kamu kurum ve kuruluşlarının zararına dolandırıcılık suçlarından [2010 yılı Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) sorularını önceden temin ettiği iddiası] kamu davası açılmıştır. Yapılan yargılama sonucunda 15/3/2023 tarihinde terör örgütüne üye olma suçundan başvurucunun 8 yıl 1 ay hapis cezasıyla cezalandırılmasına, diğer suçlardan beraatine, yurt dışına çıkış yasağı şeklindeki adli kontrol tedbirinin devamına karar verilmiştir.

3. 14/12/2023 tarihinde istinaf başvurusu reddedilmiş, adli kontrol tedbirinin devamına karar verilmiştir. Bu davadaki temyiz incelemesi devam etmektedir.

4. Başvurucu, Başsavcılık tarafından yürütülen başka bir soruşturma kapsamında kamu kurum ve kuruluşlarının zararına dolandırıcılık [2012 yılı vergi müfettişliği sınavı sorularını Fetullahçı Terör Örgütü/Paralel Devlet Yapılanması (FETÖ/PDY) mensuplarına verdiği iddiası] suçundan 24/5/2024 tarihinde tutuklanmıştır. Sorgusunda başvurucu; kimseye soru vermediğini ve kimseden soru almadığını, isimleri geçen ve ifadesi olan kişilerle ilgili savunmasını yaptığını ve aynı isimlerin önceki dosyasında da bulunduğunu, kaçma şüphesinin olmadığını, sabit bir adresinin bulunduğunu ve hâlihazırda adli kontrol altında olduğunu, bakmakla yükümlü iki çocuğu olduğunu belirterek serbest bırakılmayı talep etmiştir.

5. Tutuklama kararında, başvurucunun atılı suçu işlediğine dair kuvvetli suç şüphesini gösteren somut delillerin (kolluk ve Hâkimlik ifadeleri, etkin pişmanlık kapsamında ifade veren [üç kişinin adı derlemeye alınmamıştır] birbirini teyit eden beyanları) bulunduğu, suçun vasıf ve mahiyeti ile örgüt kapsamında işlenmiş oluşu dikkate alınarak tutuklama nedenlerinin var olduğu belirtilmiştir. Bu mevcut delil durumu ve dosya içeriğine göre tutuklama tedbirinin ölçülü olduğu, adli kontrol tedbirinin ise bu aşamada yetersiz kalacağı ifade edilmiştir.

6. 30/5/2024 tarihli iddianamede başvurucunun FETÖ/PDY vasıtasıyla temin ettiği 15/9/2012-16/9/2012 tarihli Vergi Müfettişliği Yardımcılığı Sınavı sorularını, sınav öncesinde [üç kişiye — adları derlemeye alınmamıştır] vererek bu şahısların sınavın yazılı aşamasını kazanmalarına ve sözlü aşamayı da geçmek suretiyle haksız şekilde kamu görevine atanıp maaş alarak haksız menfaat temin etmelerine sebebiyet verdiği belirtilmiştir. Bu kapsamda dosyada etkin pişmanlık hükümleri kapsamında verilen ifadelerde, soruların Gölbaşı ilçesinde bulunan örgüte ait KPSS çalışma evlerinde dağıtıldığının tespit edildiği, ayrıca aynı dosya kapsamında bir şüphelinin diğer bir şüphelinin Gölbaşı ilçesinde bulunan FETÖ/PDY'ye ait KPSS çalışma evinin sorumlusu olduğunu beyan ettiği ve etkin pişmanlıktan faydalanan diğer şahısların da soruların kendilerine bu evde verildiğini açıkça ifade ettikleri ileri sürülmüştür. Dosyadaki tüm beyan ve deliller birlikte değerlendirildiğinde, başvurucunun bu eylemi ile yardım eden sıfatıyla üzerine atılı kamu kurum ve kuruluşlarının zararına dolandırıcılık suçunu işlediği iddia edilmiştir.

7. Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi (Mahkeme) iddianamenin kabulüne karar vermiş ve kovuşturma aşaması başlamıştır.

8. Mahkeme 10/10/2024 tarihinde delillerin karartılma ihtimalinin bulunmaması ve dosyanın geldiği aşama itibarıyla tutukluluk süresi gözetilerek konutu terk etmeme ve yurt dışına çıkış yasağı şeklindeki adli kontrol tedbiri uygulanması suretiyle başvurucunun tahliyesine karar vermiştir.

9. Başvurucu konutu terk etmeme şeklindeki adli kontrol tedbirine itiraz etmiştir. İtiraz dilekçesinde başvurucu; konutu terk etmemek şeklindeki adli kontrol tedbirinin tutukluluğa en yakın tedbir olduğunu, daha önceki dosyasında kaçma teşebbüsünün dahi bulunmamasına rağmen bu tedbirin uygulanmasının ölçüsüz olduğunu, ayrıca bakmakla yükümlü olduğu iki çocuğunun bulunduğunu, bu tedbir nedeniyle çalışmasına engel olunarak ekonomik zorluğa düşeceğini belirtmiştir. Bu gerekçelerle, tedbirin kaldırılmasını, talebinin reddi hâlinde ise çalışabilmesinin önünü açacak şekilde başka bir adli kontrol tedbirine çevrilmesini talep etmiştir.

10. Başvurucunun yaptığı itiraz, kararın usul ve kanuna uygun olduğu gerekçesiyle 24/10/2024 tarihinde ağır ceza mahkemesince reddedilmiştir.

11. 14/1/2025 tarihinde herhangi bir gerekçe belirtilmeksizin adli kontrol tedbirlerinin devamına karar verilmiştir.

12. 24/4/2025 tarihinde başvurucu hakkındaki yurt dışı çıkış yasağı şeklindeki adli kontrol tedbirinin devamına, konutu terk etmeme adli kontrol tedbirinin kaldırılmasına, belirlenen yerlere başvurma şeklinde adli kontrol tedbirinin uygulanmasına karar verilmiştir.

13. Yargılama, devam etmektedir.

14. Komisyon, adli yardım talebinin kabulü ile başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar vermiştir.

II. DEĞERLENDİRME

15. Başvurucu; konutu terk etmeme şeklindeki adli kontrol tedbirine yaptığı itirazın reddine dair kararın gerekçesiz olduğunu, kaçma şüphesinin bulunmadığını, ailesine bakmakla yükümlü tek kişi olması sebebiyle bu tedbirin çalışmasına engel olacağını ve ailesini ekonomik zorluğa sürükleyeceğini vurgulamıştır. Ayrıca adli kontrol amacının yurt dışına çıkış yasağı ile de sağlanabileceğini, aynı suçtan ikinci kez yargılanması gözönüne alındığında ise uygulanan ev hapsinin ölçüsüz olduğunu ve bir ceza niteliği taşıdığını ileri sürmüştür. Başvurucu; bu gerekçelerle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının, özel hayata ve aile hayatına saygı hakkının, adil yargılanma hakkının ve etkili başvuru hakkının ihlal edildiğini iddia etmiştir. Başvurucu ayrıca açık öğretim fakültesinde okuduğunu, söz konusu adli kontrol tedbiri nedeniyle sınavlarına giremeyeceğini belirterek eğitim hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

16. Adalet Bakanlığı (Bakanlık) görüşünde; kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edilip edilmediği incelenirken Anayasa ve mevzuat hükümleri çerçevesinde olayın kendi özel koşullarına göre değerlendirme yapılması gerektiği belirtilmiştir. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanında, bireysel başvuru dilekçesindeki iddialarını yinelemiştir.

17. Başvurucunun şikâyetinin özü, adli kontrol tedbirinin hukuki olmadığına ilişkindir. Dolayısıyla başvurucunun iddialarının Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrası bağlamındaki kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı kapsamında incelenmesi gerekir.
18. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden bulunmadığı anlaşılan başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

19. Anayasa Mahkemesi konutu terk etmeme tedbirinin niteliği, uygulanış şekli ve özellikleri itibarıyla hareket serbestîsi üzerindeki sınırlayıcı etkisinin derece ve yoğunluk olarak seyahat özgürlüğüne göre oldukça ileri bir boyutta olduğu, dolayısıyla kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına müdahale teşkil ettiği ve bu tedbir yönünden tutuklama tedbirinin hukukiliğine benzer şekilde inceleme yapılacağı sonucuna varmıştır ([GK], B. No: 2017/32052, 8/10/2020, §§ 68-76).

20. Başvurucu, kamu kurum ve kuruluşlarının zararına dolandırıcılık suçundan yürütülen soruşturma kapsamında verilen bir kararla 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 109. maddesi uyarınca konutu terk etmeme şeklindeki adli kontrol tedbirine tabi tutulmuştur. Dolayısıyla başvurucu hakkında tesis edilen konutu terk etmeme şeklindeki adli kontrol tedbirinin kanuni dayanağı bulunmaktadır.

21. Kanuni dayanağı bulunduğu anlaşılan adli kontrol tedbirinin meşru bir amacının olup olmadığı ve ölçülülüğü incelenmeden önce ön koşul olarak suçun işlendiğine dair kuvvetli belirti bulunup bulunmadığının değerlendirilmesi gerekir.

22. Başvurucu hakkında etkin pişmanlık kapsamında ifade veren [üç kişinin adı derlemeye alınmamıştır] birbirini teyit eden beyanlarına dayalı olarak tutuklama kararı verilmiştir. Bu delillerin başvurucu hakkında verilen konutu terk etmeme şeklindeki adli kontrol tedbiri yönünden de geçerli olduğu ve kuvvetli belirti olarak kabul edilmesinin keyfi ve temelsiz olmadığı değerlendirilmiştir (benzer yöndeki değerlendirmeler için bkz. [GK], B. No: 2016/49158, 26/7/2017, § 75; [2. B.], B. No: 2017/744, 4/4/2018, §§ 47-52; [2. B.], B. No: 2016/76351, 12/6/2018, § 43).

23. Diğer taraftan başvurucu hakkında uygulanan ve kuvvetli suç şüphesinin bulunması şeklindeki ön koşulu yerine gelmiş olan adli kontrol tedbirinin meşru bir amacının olup olmadığının değerlendirilmesi gerekir.

24. Somut olayda başvurucu hakkında verilen konutu terk etmeme şeklindeki adli kontrol kararında; başvurucunun kaçma şüphesinin olup olmadığı hususu ile -konutu terk etmeme şeklindeki adli kontrol tedbirinden murat edilen- delillerin yok edilmesinin veya değiştirilmesinin, tanık, mağdur veya başkaları üzerinde baskı yapılmasının önlenmesi amaçları yönünden herhangi bir değerlendirmeye yer verilmemiştir (bkz. § 8). Bilakis Mahkeme, başvurucu hakkında adli kontrol tedbirine karar verirken delillerin karartılma ihtimalinin bulunmadığını kabul etmiş, kaçma şüphesi yönünden ise herhangi bir değerlendirme yapmamıştır. Başvurucunun, 8 yıl 1 ay gibi ağır bir hapis cezasına rağmen önceki yargılamayı yurt dışı yasağı altında kaçmadan takip etmesi gibi kaçma şüphesini azaltan olgular, başvurucu tarafından dile getirilmesine rağmen Mahkemece dikkate alınıp değerlendirilmemiştir. Adli kontrol tedbirinin devamına ilişkin kararlarda da bahsi geçen değerlendirmelerin yapılmadığı gözetildiğinde başvurucu hakkında tatbik edilen adli kontrol tedbirinin meşru bir amacının bulunmadığı kanaatine ulaşılmıştır (benzer yöndeki değerlendirme için bkz. [1. B.], B. No: 2021/27498, 13/2/2024, §§ 20, 21; [1. B.], B. No: 2021/25973, 13/2/2024, §§ 23, 24). Bu sonuç karşısında tedbirin ölçülülüğü yönünden ayrıca bir inceleme yapılmasına gerek görülmemiştir.

25. Açıklanan gerekçelerle meşru amacı ortaya konulmadan başvurucu hakkında konutu terk etmeme tedbirinin uygulanması nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrası yönünden ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.
Bir üye bu sonuca katılmamıştır.

26. Yukarıda ulaşılan sonuçlar karşısında başvurucunun adli kontrol tedbiri nedeniyle özel hayata ve aile hayatına saygı hakkının, eğitim hakkının, çalışma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddialarının incelenmesi gerekli görülmemiştir.

III. GİDERİM

27. Başvurucu 1.000.000 TL maddi, 2.000.000 TL manevi tazminat talep etmiştir.

28. Başvuruda, konutu terk etmeme şeklindeki adli kontrol tedbirinin hukuka aykırı olması nedeniyle Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrasının ihlal edildiğine karar verilmiştir. Başvurucu hakkındaki anılan tedbir inceleme tarihinden önce kaldırılmıştır. Dolayısıyla bu yönüyle ihlalin sonuçlarının ortadan kaldırılması için tazminat ödenmesi dışında yapılması gereken bir husus bulunmamaktadır.

29. Kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına yönelik müdahale nedeniyle yalnızca ihlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya net 125.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir. Öte yandan başvurucunun uğradığını iddia ettiği maddi zarar ile tespit edilen ihlal arasındaki illiyet bağına ve maddi zararın miktarının ne olduğuna ilişkin herhangi bir belge sunmadığı için maddi tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerekir.

IV. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Konutu terk etmeme şeklindeki adli kontrol tedbirinin hukuka aykırı olması nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA OYBİRLİĞİYLE,

B. Konutu terk etmeme şeklindeki adli kontrol tedbirinin hukuka aykırı olması nedeniyle Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrasının İHLAL EDİLDİĞİNE bir üyenin karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

C. Diğer ihlal iddialarının İNCELENMESİNE GEREK OLMADIĞINA OYBİRLİĞİYLE,

Ç. Başvurucuya net 125.000 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 40.000 TL vekâlet ücretinden oluşan yargılama giderinin başvurucuya ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin kararın tebliğini takiben başvurucunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin bilgi için Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesine (E.2024/105, K.2025/224) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 22/7/2026 tarihinde karar verildi.

KARŞIOY GEREKÇESİ

1. Başvurucu hakkında 24/5/2024 tarihinde tutuklama kararı verilmiş; Mahkeme 10/10/2024 tarihinde tutukluluğa son vererek konutu terk etmeme ve yurt dışına çıkış yasağı şeklindeki adli kontrol tedbirlerinin uygulanmasına karar vermiştir. Konutu terk etmeme tedbiri 24/4/2025

tarihinde kaldırılarak belirlenen yerlere başvurma tedbirine geçilmiştir. Çoğunluk, 10/10/2024 tarihli kararda kaçma şüphesi ve delillerin korunması amaçları yönünden değerlendirme yapılmadığı gerekçesiyle tedbirin meşru bir amacının bulunmadığı ve Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrasının ihlal edildiği sonucuna ulaşmıştır. Aşağıdaki nedenlerle bu sonuca katılmıyorum.

I. Adli Kontrolün Kanuni Çerçevesi

2. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 109. maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre adli kontrol, 100. maddede belirtilen tutuklama sebeplerinin varlığı hâlinde şüpheli veya sanığın tutuklanması yerine başvurulan bir tedbirdir. Konutu terk etmemek, aynı maddenin (3) numaralı fıkrasının (j) bendinde bu tedbirlerden biri olarak sayılmıştır. Kanun'un 100. maddesinin (2) numaralı fıkrası tutuklama nedenlerini iki alternatif başlık altında düzenlemiştir: (a) kaçma, saklanma veya kaçacağı şüphesini uyandıran somut olguların bulunması; (b) delilleri yok etme, gizleme veya değiştirme ya da tanık, mağdur veya başkaları üzerinde baskı yapılması girişiminde bulunma hususunda kuvvetli şüphe oluşturan davranışların varlığı. Bu nedenler birlikte aranmaz; herhangi birinin varlığı tutuklama sebebinin gerçekleşmesi için yeterlidir.

3. Kanun koyucu adli kontrolü tutuklamaya bağlı ve ondan türeyen bir tedbir olarak değil, tutuklamadan daha geniş bir uygulama alanına sahip bağımsız bir koruma tedbiri olarak düzenlemiştir. Nitekim 109. maddenin (2) numaralı fıkrası, kanunda tutuklama yasağı öngörülen hâllerde dahi adli kontrole ilişkin hükümlerin uygulanabileceğini açıkça belirtmektedir. Bu hüküm, adli kontrolün başvurulma eşiğinin tutuklamadan daha düşük olduğunu ve tutuklamayı haklı kılmayan bir şüphe derecesinin adli kontrol için yeterli olabileceğini göstermektedir. Kanun'un 110. maddesi ise tedbirin her aşamada değiştirilebileceğini ve kaldırılabileceğini, kovuşturma evresinde de düzenli aralıklarla gözden geçirileceğini öngörmek suretiyle tedbirin geçici ve denetime açık niteliğini vurgulamıştır. Ayrıca 109. maddenin (6) numaralı fıkrası uyarınca konutu terk etmeme yükümlülüğü altında geçen süre, mahkûmiyet hâlinde cezadan mahsup edilmektedir.

II. Kaçma Şüphesinin Bulunmaması Konutu Terk Etmeme Tedbirine Engel Değildir

4. Birinci olarak, tutuklama nedenleri alternatif olarak düzenlendiğinden kaçma şüphesinin bulunmadığı kabul edilse dahi 100. maddenin (2) numaralı fıkrasının (b) bendindeki nedenler tedbir için yeterli kanuni dayanak oluşturur. Somut olayda kovuşturma yeni başlamış olup başvurucu hakkındaki isnadın temel dayanağı olan etkin pişmanlık beyanlarının sahipleri henüz Mahkeme huzurunda dinlenmemiştir. Mahkemenin delillerin karartılma ihtimalinin bulunmadığına ilişkin tespiti toplanmış maddi delillere ilişkin olup, iddianamede tanımlanan örgütsel bağ dikkate alındığında beyanları henüz hükme esas alınmamış tanıklar üzerinde etkide bulunma riski kovuşturmanın bu aşamasında varlığını sürdürmektedir. Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrası da tedbiri yalnızca kaçma ve delil karartma amaçlarıyla sınırlamamış, "bunlar gibi tutuklamayı zorunlu kılan ve kanunda gösterilen diğer hâller"e yer vermiştir.

5. İkinci olarak, konutu terk etmeme tedbiri, tutuklamadan farklı olarak kişinin kaçmasını fiziken önleyen bir tedbir değildir; konutta bulunan bir kişinin bu yükümlülüğü ihlal ederek kaçması her zaman mümkündür. Tedbirin işlevi sanığın adli makamlarca sürekli ulaşılabilir olmasını, yerinin bilinmesini ve yargılamada hazır bulunmasının denetlenebilmesini sağlamaktır. Bu nedenle kaçma

şüphesinin bulunmaması, kaçmayı önlemek için elverişli olmayan bir tedbiri anlamsız kılmaz; aksine tedbirin bu düşük denetim eşiği, kişi hürriyetine yönelik müdahalenin yoğunluğunun tutuklamayla kıyaslanamayacak ölçüde hafif olduğunu ve daha hafif bir şüphe derecesinin bu tedbir için yeterli sayılması gerektiğini gösterir.

6. Üçüncü olarak, somut olayda kaçma şüphesinin bulunmadığı yönünde bir yargısal tespit de mevcut değildir. Mahkeme yalnızca delillerin karartılma ihtimalinin ortadan kalktığını tespit etmiş, buna rağmen başvurucuyu tedbirsiz tahliye etmek yerine konutu terk etmeme tedbirine tabi tutmuştur. 109. maddenin (1) numaralı fıkrası karşısında bu tercih, tutuklama nedenlerinden en az birinin devam ettiği yönündeki yargısal kanaatin ifadesidir; aksi hâlde kanunen adli kontrolsüz tahliye gerekirdi. Kaldı ki başvurucu, terör örgütüne üye olma suçundan verilen ve istinaf denetiminden geçen 8 yıl 1 ay hapis cezasının temyiz incelemesini beklerken aynı örgüt bağlamında ikinci bir ağır ceza kovuşturmasına muhatap olmuştur. Her iki dosyanın da kesinleşmemiş olması ve başvurucunun hukuki durumunun aleyhine değişme ihtimali, kaçma yönündeki saiki objektif olarak artıran olgulardır. Başvurucunun ilk yargılamayı kaçmadan takip etmesi, hukuki durumunun bugünkünden çok daha hafif olduğu bir döneme ilişkindir.

III. Ölçülülük ve Sonuç

7. Başvurucunun 10/10/2024 tarihi itibarıyla karşı karşıya olduğu somut seçenek tutukluluğun devamıydı. Mahkeme, kanunun tanıdığı takdir yetkisini başvurucu lehine kullanarak daha hafif bir tedbire geçmiş; tedbir yaklaşık altı buçuk ay sürmüş, itiraz yolu işlemiş, 14/1/2025 tarihinde gözden geçirilmiş ve 24/4/2025 tarihinde daha da hafif bir tedbire dönüştürülmüştür. Tutuklama, konutu terk etmeme ve belirlenen yerlere başvurma şeklindeki bu kademeli yapı, 110. maddenin öngördüğü denetim mekanizmasının etkili biçimde işlediğini ve kısıtlamanın gerekli süreyle sınırlı tutulduğunu göstermektedir. Tedbirin kendi konutunda ve ailesiyle birlikte uygulanması ve mahkûmiyet hâlinde cezadan mahsup edilecek olması da müdahalenin ağırlığını hafifleten unsurlardır.

8. Ölçülülük değerlendirmesinde gözetilmesi gereken bir diğer husus, koruma tedbirlerinin yargılama sürecinde üstlendiği işlevdir. Hâkim, işlenen suç dolayısıyla bozulan kamu düzenini yaptığı yargılamayla tamir ederken dikkatli olmalı; yargılama sürecinde vereceği kararlarla kendisi ayrıca kamu düzeninin bozulmasına sebebiyet vermemelidir. Koruma tedbirleri yalnızca delillerin ve sanığın yargılamada hazır bulunmasının güvence altına alınmasına değil, hüküm verilinceye kadar geçen süreçte yargılamanın toplum nezdindeki inandırıcılığının ve kamu düzeninin korunmasına da hizmet eder. Nitekim kanun koyucu bu düşünceden hareketle katalog suçlar olarak tabir edilen ve CMK 100.maddesinde düzenlenen suçlarda fiilen (gerçek hayatta) tutuklama nedenleri bulunmasa bile tutuklama nedenlerinin bulunduğunu ve hakimin bu duruma göre tedbirlere karar vermesi gerektiğini hüküm altına almıştır. Biri terör suçu olmak üzere ağır cezayı gerektiren iki suçtan yargılanan, ilk suçtan verilen ağır hapis cezası istinaf denetiminden geçmiş bulunan bir sanığın, ikinci dosyada tutuklandıktan yaklaşık dört buçuk ay sonra hiçbir tedbire tabi olmaksızın salıverilmesi, işlenen suçla zaten sarsılmış olan kamu düzeninin bu kez yargılama makamının kararıyla yeniden zedelenmesi sonucunu doğurabilirdi. Mahkemenin tutukluluğa son

verirken tamamen tedbirsiz tahliye yerine ara bir tedbir tercih etmesi, tam da bu dengeyi gözeten bir yaklaşımdır. Bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde tedbirin ölçüsüz olduğu söylenemez.

9. Çoğunluğun yaklaşımı, tutukluluğu daha hafif bir tedbire dönüştüren mahkemeye her tutuklama nedenini yeniden yazma şeklinde biçimsel bir yükümlülük getirmekte ve tutukluluğu sürdüren mahkeme yerine tahliye eden mahkemeyi ihlal sonucuyla karşı karşıya bırakarak alternatif tedbirlerin kullanılmasını caydıran ters bir teşvik doğurmaktadır. Ara bir kararın gerekçesindeki ifade eksikliği ile tedbirin anayasal koşulları karşılamaması aynı şey değildir. Dosya bütünü itibarıyla kuvvetli belirtinin bulunduğu, tutuklama nedenlerinden en az birinin devam ettiği ve tedbirin kısa süreli, kademeli ve ölçülü olduğu anlaşıldığından tedbir kararı sonucu itibarıyla hukuka uygundur.

10. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 19.maddesinin üçüncü fıkrasının ihlal edilmediği kanaatinde olduğumdan çoğunluğun ihlal yönündeki görüşüne katılmıyorum.

Üye (adı derlemeye alınmamıştır)